

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Augustus 20-dik napján, 1816-dik esztendőben.

A m é r i k á.

Az Északi Amerikai Szabad Státusok' jelen való állapotja így rajzoltatik - le egy levélben, a' melly Junius' 20-dikán indult Philadelphíából: —

Az *Anglusoknak* sokasága, kik az utolsó békességkötéstől fogva, egy esztendőnek lefolyta alatt, Amérikanak ezen szabad résztskéjében letelepedtek, oly rendkívül nagy, hogy az ő Historiájokban nem lehet példát találni ilyen nagy számmal való kivándorlásra: 's még most is nemhogy szűnne ez az Amérikába való nagy kivándorlás, hanem inkább naponként nevededik. Véghetetlen azoknak a' tökepénzeknek sokasága, mellyet ezen rövid idő alatt ezek az Anglusok részszerént a' nevezett Szabad Státusok' bankójába letettek, részszerént azon nemzet' fabrikáinak 'és földje' miveltetésének virágoztatására fordítottak; és ha, mint a' környülállás mutatja, mind ezek tovább is így folynak, nem soká eljő az idő, hogy Angliának minden fabrikái és manufaktúrái, othon fognak lenni Amérikában. Amérikanak a' legjobb szénkő' dolgában való bővelkedése nagyon könnyíti azon gőzalkotmányoknak felállittatását, mellyek az Anglusok' fabrikái Systemájának oly nagy előmenetelésítésére szolgálnak. Az új fabrikáknak és manufaktúráknak birtelen való megvakosodása pedig azt okozta, hogy a' munkások, mesteremberek, napszámosságok, minden féle kézművesek 's egyéb oda tartozók, gondviselők 's a' többi, a' világ-

nak minden részein nagy számmal felkerestettek 's oda gyűjtettek. Ide járul, hogy azok a' sok kard, puska, és minden egyéb fegyverfabrikák, mellyek most Angliában, az időbéli környülállásokra nézve, tsaknem elaluva hevernek, éppen ezek az Amerikai Szabad Státusokban, most eleve-nültek-fel 's dolgoznak legtűzesebben, azért, hogy a' Spanyol *independens* tartományok' hadakozásának véghetetlen kiterjedése ezeknek oly vásárt szerzett, hogy nem készíthetnek annyit, a' mennyit el ne' adhatnának. Még hajókat is építetnek a' *Buenos-Ayresi independensek* az Északi Amériikai Szabad Státusoknak kikötőhelyeikben, 's innét bocsátják-ki azokat, minekutánna itt minden hadi készülétekkel meg-rakták, prédára, ki a' tengerekre. Gabonát is sokat visznek innét az idén is valamint a' Frantzia déli vidékekre úgy a' Hanzeatika városoknak számára is, a' mellyek már előre megtétették az alkut. Az Amériikai Váltólevelek éppen oly bétsben vagnak Frantzia országban is, mint Angliában, a' mióta sok Frantziák meggyőzöttettek a' felől, hogy tökepénzeiket a' jelenvaló időben sohol' ki nem adhatják nagyobb bátorsággal, mint Amérikában. Az Amériikai lakosok' gazdagságának szüntelen való nevedésével öregbedett az ő szeretetek a' tudományok és neveltetés' eránt is. *Pensylvania* tartományában még a' falusi lakosok közzül is sokak tanítómestereket tartanak gyermekeik mellett. A' könyvnyomtató

műhelyek szaporodnak; a' helységek, ha tsak mi kevésbé népesek, már könyvgyűteményeket szereznek-össze köz használatra. De azt is meg kell vallani, hogy már a' Luxus is nevededik a' nagyobb városokban. A' szobapádimentumoknak szőnyeggel való bétérttetése, melly eddig az Anglusoknál és Hollandusoknál volt szokásban, most már oly közönségesé lett Amerikában is, hogy még a' mesterembereknek szobáikban is gazdag pádimentumborító szőnyegeket lehet látni. Eddig Anglia volt az, a' hova Európának egyéb tartományaiból, az igen megsokasodott népnek egy része által vándorlott, azért, hogy ott igen sokan és hamar boldogultak; most, a' mint látszik, ebben a' tekintetben is Amerika lépett Angliának helyébe, mellyet elegendőképpen bizonyít az, hogy az ó világból az újba véghetetlen sokasággal általtakaródó jövevények között majd minden nemzetekből való emberek találtak: hanem szüksége is leszen Amerikának még sok millió új lakosokra addig, míg a' maga földjének kiterjedéséhezképest olyan népessé lehet, mint a' milyen Anglia most."

A' miatt, hogy az Északi Amerikai Szabad Státusok' Országlószéke *Spanyol Floridát* a' Spanyoloknak telyességgel visszaadni nem akarja, újabban igen fontos szeszöllalkozások fordultak elő a' *Madridi* és *Washingtoni* Országlószékek között; felő, hogy végezetre tsakugyan nyilvánságos hadakozásra kerül köztök a' dolog.

Azt írják Vera-Cruz ból, hogy a' Szabad Státusok' Országlószéke már most meghatározta, hogy ezentul, a' Spanyol Amerikai *Independens* tartományoknak zászlóikkal evező hajókat a' maga kikötőhelyeibe mindenüvé bebotsássa. A' *Punta di Piedra* nevű kikötőhelybe, mellyet most ezek az úgy nevezett independensek vagy insurgensek hírnak a' *Mexikói* tölben, számos olyan Szabad Amerikai

hajók érkeztek-meg, a' mellyek fegyverrel és minden egyéb hadi készületekkel voltak terhelve, 's a' mellyeken még olyan önként vállalkozott emberek is ültek, a' kik szolgálatot akarnak vállalni az independens se-regeknél.

Nagy Britannia.

Annak a' nagy kortsmának szálájában, melynek *Londoni Kortmája* a' neve, mind a' tanáts' tárgyára mind az öszszegyűlt tagokra nézve, igen nevezetes gyűlés tartott *Londonban* Julius 29-dikén. Előülő volt benne a' Király' második fia a' *Yorki* Hertzeg. Jelen voltak több Királyi Hertzegek, és sok más Nagyok, mint p. o: Kir. Hertzeg *Kent*, *Cambridge*, *Gloucester*, a' *Cauterburii* Érsek, a' *Londoni* Püspök, a' *Kintstár* Cancellarius, 's több ilyenek. Az ő tanátskozássoknak tárgya volt, az ország' inséget szenvedő lakosainak felsegillése. A' *Yorki* Hertzeg mint előülő azon kezdte a' beszédet, hogy reméli, hogy a' Britan-usok, kik már az idegeneknek felsegillésében a' magok nagy lelküéseket ily sokszor megbizonyították, kétségkívül a' magok tulajdon hazájokhajt sem fogják az ő inségeikben elhagyni. A' plánum, melly szerént az előülő a' jöltéví iparkodásnak elinézését jóvállotta, öt projektomokba volt befoglaltatva. Az első projektum, mellyen a' következő négyek fundáltatva voltak, ilyen íge által fejeztetett ki: —

„Az igen nagy kiterjedésű hadakozás' állapotjáról a' békesseges Systemára való általlépés, a' kézi munkának felbeszakadását 's a' kereskedésnek más útravaló térését okozta, mellyek miatt a' közönségnek sok tagjai szenvedésre jutottak, és a' mellyeknek nagy, helybéli (localis) inség lett a' következése.“ —

Lord Cocrane felállván, azt mőndotta, hogy ezen előrebotsátandó feltételnek első részét telyességgel helybe nem hagyhatja, mivelhogy az abban befoglaltatva

lévő erőssítés nem igaz, 's e'képpen kívánta azt megjobbítani: — „A' nemzeti adóságnak a katonai intézetekkel és a' nemzeti költségekben való tékozlással összekötött rettenetes terhe az oka, ennek a' közönséges inségnek.“ — Ennek hallására így kiáltottak fel hozzá sokak: — *Tartsa a' rendhez magát! Le az Orátószekéből!* — hanem a' Yorki Hertzeg maga kérte a' boszszankodó tagokat, hogy engedjék-meg, hogy beszéllhesse-ki magát az Orátor, a' ki is tehát e'képpen folytatta szavait: — „A' Ministerek azért folytatják a' tékozlást és rendtelenségeket, hogy magok vesznek hasznot azokból. Reménlettem, hogy egy más Nemes Hertzeg (*Rutland*) fog ezen társaságban az előlülő lenni 's azon 9000 font Sterlingekből álló penzióját, mellyet *Sine Cura* (minden gond nélkül) veszen a' Státustól, 's dug-hé a' zseljébe, most elégedi, és hogy mások sem fognak megelégedni azzal, hogy szegény hazafi társaiknak felsegíttetésekre egy *pro-Centest két* adnak.“

Lord *Cochrane* után azt a' megjegyzést tette *Wilberforce*, hogy az e'féle ide nem illő politikai tárgyak felett való disputálás helyett jobb lesz az arról beszélni, a' mi az öszszegyülekezésnek a' tárgya; különben ezek az öszszegyülekezett Hertzegi és egyéb fő személyek, semmi buzdító okot nem fognak találni arra, hogy az e'féle, egyéberánt joltévó érzéssel való öszszegyülekezésekben ezután is megjelenjenek, ha ezekben, a' tsupa jótételre való érzés helyett, politikai disputációkra találunk. Végre jóvallotta *Wilberforce* Lord *Cochranénak*, hogy vegye vissza a' maga megjobbitó jóvallását. — Kir. Hertzeg *Kent* azt tanátsolta, hogy a' feltételnek azt a' részét, melly a' vételkedésre okot szolgáltatott, 's a' mellyben a' fejeztetett-ki, hogy a' népnek szegényebb részét a' mostani inségekre mi okok juttatták, egészen kihagyván, csak ily röviden fejezzék-ki a' dolgot: *Nagy bédugulás uralkodik* (tudniil-

lik a' kenyérkeresés' és kereskedés' dolgában) a' melly tanátsot valamint az előlülő úgy Lord *Cochrane* is helybe hagyták.

Az után hozzá fogott Hertzeg *Cambridge* a' hátralévő projektumoknak felolvasásához, hanem elvétvén, ismét az elsőt kezdte olvasni, mellyet elebb ugyan egy kis katzagást okozott, de feltalálta magát, 's nagy helybehagyással helyre ütötte hibáját az által, hogy az írást öszsze tévén e'képpen szollott: — „Láthatjátok *Gentlemanok* ezen írásnak szélyelszaggatásából, hogy melly kevésre betsüljem én ezt a' végzést, a' melly ilyen botránkoztató disputálásra okot szolgáltatott. Örvendek ellenben annak, hogy hazámból való emnyi esztendő-kig tartott eltávozásom után ismét oly Britannusokból álló gyülekezetben látom állani magamat, kik a' magok embertársaikon és atyokfiaikon való segítség végett sereglettek öszsze.“ — A' meghalálozott *Whidbread* is egy magasztaló beszédet tartott a' nevezett Kir. Hertzeg, azért, hogy az 1812-dik esztendőben ő is egy ilyen joltévó társaságot eleintén csak egy elmejátéknak lenni nyilatkoztatott, de abba nem soká nem csak hogy maga is belé állott, hanem annak iparkodásait magasztaló beszédei által is fogadtatította. Lord *Cochranénak* is megköszönte a' Hertzeg, hogy ellenzó jóvállását megmásolta, 's a' t. —

Végezetre az a' jóvállás is előfordulván ezen fő nemességnek gyűlésében, hogy Hertzeg *Yorkinak*, az ő előlülésiért voksoljon köszönetet a' társaság. — ekkor Lord *Cochrane* nagyon feltűzesedvén ismét az ő előbbeni hangján kezdett beszélni, a' féleket mondván: hogy nem ilyen módon kellene a' népnek inségein segíteni, hanem a' munkátlan-jövedelmű embereknek kellene a' magok ingyen való jövedelmeiket oda adni, 's a' Ministereknek kellene ezeknek az inségeknak, gazdálkodás 's kiméllés által eleit venni. — Lármára adván Lord *Cochrane* ezen beszéde által alkalmatosságot, ki

ment a 'Yorki Hertzeg a' társasághol, a' mellyért némelyek helybehagyásokot mások kedveltségeket jelentettek. Már most a' Kenti Hertzegét illette volna az előlülőség, hanem ő, kérvén a' gyűlést, hogy az ő állapotja tekintetbe vétettétvén, ne kívántassék tőlle az, hogy egy olyan gyülekezeten előlülőséget viseljen, melyben, mint nyilván látni lehet, politikai vetélkedések fordúlhatnak elő, 's ezen szók után ő is kiment, a' jelenlévőknek közönséges helybehagyásával, a' gyűlésből. —

Most már elkezdődött a' nagy láрма. Előlülőt kellett volna választani. Sokak még az asztalokra és székekre is felugrántoltak, hogy annál jobban lármázhassanak. Némelyek Lord *Cochranét* akarták előlülővé választani, de ő ezt eszébe vévén, jobbnak találta, noha rút kifütyöltésközben, kisuhanni a' szálából, a' mellyel vége lett a' tanátskozásnak. Tsakugyan így is lett a' jó célzásnak annyi sikere, hogy még ezen ülésben öszszegyűlt 10,000 font Sterling, a' szegénység' számára. A' Régens ajánlott 500, a' Királyné 300, York és Cambridge Hertzegek ugyan ennyit, *Charlotta* Hertzegné 's a' férje 400, a' Bankó 2000, Hertzeg Wellington 200, *Angerstein* nevű Ur 300, font Sterlingeket, és sok mások kisebb summákat.

Julius' 31 - dikén ilyen hirdetést tett a' Szállító-hivatal Londonban közönségesse: — „*Szállító Cancellaria Jul. 31.* Szállító hajókra van szükség, a' következő hadi, úgy mint 5200 tonna ágyúzókészületeknek *Kanadába* (Északi Amerikába) lejendő elszállítatására. Az ajánlások Augustus' 3 - dik napján halgattatnak meg.“

Ez a' hirdetés ijedséget okozott, és úgy tartatott, mint az Amerikaiak ellen való hadakozásnak előpostája. Hanem a' Ministerium' újságlevelei megnyugtatták a' közönséget, eleibe terjesztvén, hogy az Amerikával való békességnek helyreállása után

az Országglószék különbkülömb hajókat építettett a' Kanadai tókon és néhány erősségeket is annak partjain, a' mellyeket már most ágyúzókészületekkel megrakni szükséges lesz. El is égtek *Quebeckben* a' minap vagy öt kaszárnák egy rakás munitzióval egyetemben. Mind ezeket addig kellett kipótolni, míg jó idők járnak az oda való szállításra.

A' *Timesben* ilyen tikkely jött ki egy muzsikaimesternek neve alatt: — „Olyan szerentségek vagyunk, hogy *Charlotta* ő Királyi Hertzegaszszonyágának egészege annyira helyreállott, hogy a' maga kastélyában Királyi Hertzeg Camb idgének 's egy kised társaságnak muzsikai időtöltést csináthasson. Jelen voltak *Fodorné* aszszonyág és *Maldit* ur, 's igen tettettek. *Charlotta* Hertzegaszszony egy Német aréat éneklett igen szépen. Ő Hertzegaszszonyágának a' hangja altus. A' *Cambridgei* Hertzeg két vagy három aréat énekelt a' maga szép tiszta stílusával, ki is nappal annakelőtte a' *Cumberlandi* Hertzegnénél *Fodorné* aszszonyággal egygyütt éneklette - el azon duettét, a' melly így kezdődik: *Ah perdona's a' többi.* Ezt ők oly szépen énekellették, mint a' hogy már régen nem hallatott. Princez *Coburg* tökéletes virtuosus éneklő, a' hangja igen kedves. A' *Figaro* nevű szép énekes Jateköt kedvelli nagyon. Gyönyörűségesen éneklött *Fodorné* aszszonyággal egygyütt kettősöket (duettéket). Vigan töltötte idejét a' társaság. Ő Királyi Hertzegségek 's Hertzegaszszonyágok nagy lebozsátkozással viselték magokat mindenek eránt.“

A' *Morning Chronicle* e'képpen szoll: — „*Wilson* és a' társai hosszas és kínos üldöztetés után, szerentsésen megérkeztek Angliába.“ — Ezen szókra e'képpen felel a' *Times*: — „Mit, hát hosszas és kínos üldöztetés három hónapig való fogság olyan emberekre nézve, a' kik egy

oly fűnöst elszöktettek a' büntetés elől, a' ki hazája Országlószékének felfordítására végezt mindent elkövetett? Mi azt erősíthetjük, hogy ha ők Angliában hasonló dolgot tselekedtek volna, itt másképpen bántak volna velük. Ha ők tudniillik *Despardot*, az árulót, a' ki Angliában 14 esztendőnknek előtte halálra ítéltetett, a' fogházból kiszabadították volna, úgy itélünk, hogy a' mi Országlószékünk igen hajlandó lett volna arra, hogy őket ültesse a' *Despard*' helyére. Az emberiség ugyan a' legelső viatus: de azért még sem szabad megsérteni az országnak törvényeit; vagy pedig, ha azokat valaki megsérti, nem lehet oka arra, hogy panaszkodjunk, ha őtet ugyan azon törvények szerint megbüntetik.

Dánia.

A' *Berlini* tudósítások szerint *Koppenhágába* oly hírek érkeztek *St. Croix* nevű *Dánus* szigetről Napnyugoti Indiából, hogy ott a' Szeretsen rabszolgák támadásban foglalatoskodnak, 's már néhány strázsákat is letiportak. Mint halljuk seregek fognak oda küldtetni ezeknek a' veszedelmes nyughatatlankodásoknak letsendesítették végett. *Dánia* volt az első a' rabszolgavásárnak vagy kereskedésnek eltörlésében. Azok a' Szeretsenek, a' kik már a' szigeten voltak, a' rabszolgaságban ugyan megbagyattattak: hanem, magoknak a' plántás tulajdonosoknak is tulajdon haszna kívánja azt, hogy ezen rabszolgáikkal jól bánja-

nak, minthogy újabbakat nem vihethetvén oda, magoknak kell azon iparkodni, hogy a' már meglévőket jó állapotban megtartassák, 's őket az öszszeházasítás által szaporíthassák.

Norvegia.

Princz *Oskár* a' *Südermanlandi* Hercege (a' Koronaörökének volt *Ernadotténak* fia) *Norvégiai* Vize-Királyá nevezetett, de úgy, hogy megegyezett a' *Diéta* abban, hogy a' Vize-Király esztendőnként 6 hónapokig másutt lehessen.

Török Ország.

Azt beszéltek, hogy úgy látszik, hogy az *Algiriai Dey* nem csak a' több *Afriakai* tolvaj Fejedelmeket, hanem még a' *Török Császárt* is megnyerte a' maga ügyének védelmezésére, melyre nézve megtöltebette, hogy *Lord Exmouth* az *Anglus* hajós sereggel most egyelőre nem fogna egyenesen az *Afriakai* partokhoz evezni, hanem előbb *Konstántinápoly* mellett fogna megjelenni, a' hol a' Császárnál ezen határozása felől kérdést téven, ennek válaszához fogna azután a' maga további lépéseit alkalmaztatni. Tudniillik, ha a' *Török Császár* válasza kedvező nem találna lenni, ezen esetben egyenesen a' *Morcai* és *Albániai* partoknak elfoglalására merne *Lord Exmouth*, a' melly munkával tsalhatatlánul hamarább is elkészülhetne, miut a' tolvaj Státusoknak elfoglalásával.

Augustus 16-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzédulában 291 forintot
 — egy Császári aranyért 13 fl. 34 kr. — egy Hollandus Aranyért 13 fl. 45 krt.
 Augustus 17-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzédulában 293 3/4 forintot
 — egy Császári aranyért 13 fl. 42 kr. — Egy Hollandus aronyért 13 fl. 52 krt.
 Augustus' 19-dik napján 100forint huszas pénzért, Váltótzédulában 296 5/8 fl. — egy Császári aranyért 13 fl. 51 kr. — Egy Hollandus aranyért 14 fl. — kr. ádtak.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

A' Pesten Augustus' 14-dikén költ levelekben ilyen hazai tudósításokat olvasunk: —

Magyar Ország' Hadi fő Kormányának több ágait, 's az azokhoz tartozó iötézeteket egynás után megszemlélvén *Ferdinand* Királyi Fő Hercege, figyelemességét Augustus' 8-dikán a' Nemes Esterházy Regiment Verbunk házára fordította. Ide több Generálisok, és Stabális Tisztek késérték Ö Királyi Fő Hercegségét. Müller Kapitány Ur a' kapuban fogadta 's a' Katona rendtartás szerént a' Fő Kormányozónak a' Tudósítást írásban beadta a' Verbunk' tagjairól, belő elintéztetéséről, gazdálkodásáról. — Azután a' szobákat nézegette meg a' Fő Hercege. Ezekből kimenvén a' Verbunk' Vitézeit az udvarban kiállitva találta. — Különös tünemény volt a' Legénységet dárdákkal látni. Midőn ezek Ö Fő Hercegségét tisztelnék, a' legifjabb ezen köszöntő beszédet mutatta - be nyomtatva:

Felséges Királyi Fő Herceg!

Kegyelmes Urunk!

„Sok okunk vagyon, hogy a' mai örövendetes Nap' fel-tünésének örüljünk, és örömnöket nyilván kijelentsük; mert kívánatosabb és kellemetesebb dolog nem történhetett, mint, hogy Királyi Fő Hercegségedet, ezen Épületben látnunk és tisztelnünk szerentsénk vagyon. Elfelejtethetlen marad előttünk, hogy Királyi Fő Hercegséged azon Katonai Nevendékeknek Szállását, kik valaha Esterházynevet viselő Gyalog Ezred Zászlói alá Ö Felsége szolgálatjára készítettek, meg tekinteni leereszkedett, és az által atyáskodó és mindenre kiterjedő gondosságáról Tanúságot tenni méltóztatott.“

„Fogadja kegyelmessen Királyi Fő Her-

cegséged ezen rendkívül való Kegyelmeért alázatos köszönetünket; fogadja szerentsés megmaradásáért szívből eredett ohajtásunkat! Mi viszont ezentúl ígérjük, hogy a' midőn a' szolgálatra alkalmasoknak, és az Ezredbe való felvételre érdemeseknek taláztatni fogunk, Királyunk és Hazánk mellett Vitézi Kötelességünket hiven viselni, és utolsó tsepp vérünkig tellyesíteni mindenkör készek leszünk. Pesten Aug. 8-dikán 1816.“

Henrik Antal.

Verbunk-Musikás Kar Nevendéke.

Erre megszóllamlott e' Muzsika, és a' 36 Vitézek különbefe forgásokkal, 's a' dárdák hányásával olly kellemetes hadi Játékot tartottak, melly a' régi Magyarok' Dárda Játékaira (Hastuludia) kellemetesen emlékeztette a' Nezőket. E' tünemény mind magára nézve, mind a' nemzeti érzést gerjesztő hathatóságára nézve különös kedvet talált *Ferdinand* Királyi Fő Hercege előtt; a' többi Vendégek pedig Müller Kapitány Urnak e' vitézi játék elintézésében mutatott ismeretes szép izlését, és a' Játékot vezető *Szabó Sándor* Strázsá - Mesternek ügyes alkalmas voltát jelesen magasztalták.

B e t s .

Henrika Cs. Fő Hertzegnéről 's a' Leánykájáról a' kisdéd Fő Hertzegaszszonyrol, ilyen Orvosi hivatalszerént való jelentések jöttek-ki ezen napokban: —

Pénteken Aug. 16-dikán: — A' *Henrika* 6 Cs. Fő Hertzegaszszonyasága' *reconvalescentziája* ugyan az idő melegségének befolyása által egy kevésse megkésleltetett, de mindazonáltal minden környülállásokra való tekintetben elő felé balad ahoz mérsékeltetett módon. Néhány órákig jól aludt 6 Cs.

Fő Hertzegasszonyosága; a' kised Cs. Fő Hertzegasszonyka jól van.

Szombaton Aug. 17-dikén: — Azokra a' könnyebbülésekre, mellyeket *Henrika* ő Cs. Fő Hertzegasszonyosága a' tegnapi napnak lefolyta alatt érzett, az egyéb környülállásoknak megfelelő tsendes éjtzaka következett. A' kised Cs. Fő Hertzegasszonynak, folytatában legjobb egészsége van.

Vasárnap, Aug. 18 - dikén: — „A' *Henrika* ő Cs. Fő Hertzegasszonyosága' egészségének környülállásai annyira megjobbultak, hogy az ő Fő Hertzegasszonyosága' nem soká lejendő egész meggyógyulása többé kétségesnek lenni nem látszik. A' kised Fő Hertzegasszonyka vidám és egészséges. Mind ezekhez képezt az eddig kiadott Orvosi, hivatalszerént való jelentéseknek sora, ezen *Bulletinnel* bévgyződik.

Nemzeti Bankó.

Azok a' rendtelenségek, mellyek a' nagy sokaságnak a' Bankóhoz való nagy odatojulásá 's a' papirospénznek béváltására nézve beadott kérelmeknek igen nagy számossága által okoztattak, szükségessé teszik azt, hogy a' papirospénznek béváltására nézve olyan mód vétetődjék elő, melly a' közönség' külömbkülömbféle *interesszinek* (szükségeinek) jobban megfeleljen. —

Az ideigvaló Bankóigazgatás tehát kiírdeti, hogy tovább való rendelésig, mind az egyenesen (írásbeli kérelem nélkül) való bétételeknek elfogadása, mind pedig az ezen papirospénzbeli bétételeket illető írásbanvaló jelentéseknek és kérelmeknek beadása, megszüntetődött. —

Az ezen hónap' 16 - dikáig bévétetett kérelmek, ezen a' héten, Aug. 18 - ik napjától fogva 25 - dik napjáig, elvégeztettek. —

Egyéheránt a' papiros pénznek béváltását 's eltörlését, az eddig tartatott mérseklésszerént, 's az 1816 - ban Juniusnak 1 -

ső napján költ Pátensben meghatározatott principiumoknak pontos követésével, minden papirospénztujajdonosoknak szükségüket (interesszüket) leginkább tekintetbevévő módon, felbeszakasztás nélkül, folytatni fogja a' Bankóigazgatás. —

Az Aktziabétételeknek elfogadása, valamint szintén a' Bankónotáknak Conventziós pénzért 's a' Conventziós pénznek Bankónotáért való elváltása, ennekutánna is az eddig tartott módon folytatattik a' Nemzeti Bankónál. Költ Bétsben Augustus' 18 - dikán 1816 - ban. —

Gróf *Nemes Adam*, ideigvaló Bankókörmányozó.

Gróf *Mitrowsky Aloiz*, ideigvaló Bankóigazgató.

Bogner Ferentz, ideigvaló Bankóigazgató.

Elegyes dolgok.

A' Dániai Király ő Felsége, kitől már az Austriai Státusokban számos érdemes emberek 's néhány köz - hasznú intézetek is, a' Királyi kegyességnek szép bizonyosságait tapasztalták, újabban 200 darab aranyokból álló ajándékot kapott, Magyar Országban *Nagy Szombathban* az Evangelicus hiten lévő kised közönség, a' melly nagy lelku jótétemény által nem kevés könnyebbülést és előmenetelesülést kaptak ezen kised közönségnek Szentegyházi intézetei.

Az azeránt való meggyőződés után, hogy a' pestis' mérge Dalmáziában és a' Ragúzai vidéken egészszen kialudt, és hogy az annak visszatérhetését megakadályoztató előrevaló vigyázásbeli eszközök, legnagyobb pontossággal fenntartatni fognak, a' *Dalmátzia*, *Ragúza*, és Austriai *Albania* között való szabad közösülés, a' múlt Julius' 7 dik napján, szározon vizen helyreállitattott, 's a' *Tó Deum encklés* azon egész országban megparantsoltatott.

Oly rendeletét méltóztatott tenni 3 Cs. K. Felsége, hogy a' Német Ujhelyi (*Wienerisch-Neustadt*) Katona-Akademiába 20, a' Béisi Iazsinör Akademiába 10, s' az ugyantsak itt lévő Theresiána Akademiába is 10 nevendékek vétettessenek-fel a' *Lombardiai* és *Velencei Királyság*ból, a' Státus' költségén, a' fennálló rendelkezésekkel meg-eggyezőleg és oly mérséklésszerént, hogy ezen nevendékek, felerészint *Lombardiai* felerészint pedig *Velencei* születésűek legyenek.

Azok között a' természetbéli sok féleszerentsétlenségek között, így szoll a' Budai Újság, mellyekfelől némely magános vidékeink ezen esztendőben panaszolkodnak, megjegyzést érdemel az a' nehéz idő, melly által a' múlt hónapnak 12-dikén a' Banátusban Temes Vármegyében *Werschetz* Cameralis város meglepetett. A' dolog 2 és 3 óraker történt. A' szél, mint a' polyvát, úgy szórta széllyel a' levegőben a' házaknak öszszeszedzett fedeleit; a' 2600 házak között egy sem maradt épségben. Az Illiriaiak' fő templomának tornya' tetejét leszakasztotta a' nagy szélvész; különösen nagy kárt tett az aerarialis selyem fabrikának, a' katonák' lovas kaszarmájának, és a' Vármegye' szénamagazinumának, mellyet egészen felfordított. A' szélvészszel látszottak vetelkedni az égi tűznek villámásai, és a' jég, a' melly úgy hullott, mintha szórták volna az egész vidéken 's kivált a' szőlő hegyeken, a' mellyek talám soha szebbek nem voltak, mint az idén. A' kárvallást, tsak előrevalóképpen is, 4 és 1/3 millióra betsülik. Az ijedség oly nagy volt azon egy orányi idő alatt, míg ez a' veszedelmes idő tartott, hogy azolta Jul. 23-dikéig 7 viselősz aszszony szült holt gyermeket. Szerentse, hogy a' villámások, noha sok helyen tettek gyujtást, de azt égés még sem követte sohol.

A' *Középtengeren* lévő Amerikai hadi hajós sereg megakarja, mint látszik, az Anglusokat kimélleni az Algiriaiakkal való bajlódástól, minthogy a' nélkül, hogy az Anglus hajós sereget bérárná, tsak maga előre elevezettel ezen tolvaj fészeknek megtámadására.

A' *Tunisiak* és *Tripolisiak*, hogy a' népet a' keresztények ellen annál inkább feltűzelhessék, a' Muhamed Prophéta' zászlóit kifüggesztették, e'képpen iparkodván ragadozó életjeknek módját a' magok religiói fanatismusának palástja által védelmezni.

Hivatalos Jelentés.

A' néhai *Vitéz József Udvari* Ágens ur' váratlan halála valamint számtalan baráties esmerősei között nagy szomorúságot, úgy hivatalos dolgaiban rendetlenséget okozhat, hanemha minden velle öszveköttetésben volt személyek jussaikra eleve felvigyáznak. Kiknek kedvéért ezennel jelentetik, hogy a' megholtnak Testamentum' Executorai, minden irományait és leveleit magok gondviselése alá vették, 's azért minduyájokat, a' kiknek a' megholdogúlton valami keresetjek vagyon, ezzel hivatalosan intik: hogy magokat vagy *Tasnádi Tekintetes Szűts István Udvari* Ágens Urnál mint Testamentum' Co-Executoránál itt Bétsben: unter den Eudlauben 470-dik szám alatt az 1-ső emeletben, balra a' fő gráditznál, reggerli 9 órától fogva délutáni 3 óráig; vagy pedig *Tekintetes Gyurkovits Mátvás Udvari* Ágens Urnál, ugymint Nagy Méltóságú *Festetits György* 3 Excellentziájának, mint basonlóképpen Testamentom-Executorának e' dologban való Plenipotentiariussánál, kiknek lakása *Schäuffler* útszában 9-dik szám alatt vagyon, magokat jelentsek.